

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

Autotuojat ja -teollisuus ry:n ja Autoalan keskusliiton näkemyksen mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksen strategiset linjaukset vastaavat pääsääntöisesti valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita. Korostamme kuitenkin liikenteen merkitystä logistisen kilpailukykyimme vahvistamisessa ja esitetyn rahoituksen riittämättömyyttä tiestön kunnossapidämiseksi ja kehittämiseksi.

Kansalaisten hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän kannalta olennaisen tärkeitä edellytyksiä on hyvä saavutettavuus ja monipuoliset liikkumismahdollisuudet. Vaikka kaupunkiseudut kasvavat ja väestö keskittyy kasvukaupunkiseuduille, kehitys ei yksiselitteisesti ole johtanut yhdyskuntarakenteen tiivistymiseen, sillä kasvu kohdistuu laajalti myös kaupunkiseutujen kehysalueille ja työssäkäyntialueet ovat laajentuneet. On ilmeistä, että jatkossakin henkilöautolla on tärkeä merkitys myös kaupunkiseutujen liikennejärjestelmässä

Toimivuutta koskevilla strategisilla linjauksilla korostamme jakeluinfran merkitystä, jotta eri alueiden saavutettavuus ja kansalaisten sujuva liikkuminen toteutuvat.

Pidämme hyvänä, että turvallisuutta koskevilla strategisilla linjauksilla liikenneturvallisuuden osalta painotetaan toimenpiteitä, jotka pyrkivät ehkäisemään ihmisten virheistä johtuvia onnettomuuksia.

Korostamme, että autokannan uudistaminen on keskeinen toimi liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Uusissa autoissa on turvallisuusteknologiaa, joka aktiivisesti ehkäisee onnettomuuksia. Onnettomuusinstituutin antamissa turvallisuuden parantamisehdotuksissa nostetaan esiin ajoneuvokannan uudistumisen tukeminen, jotta vanhat, tukijärjestelmättömät ajoneuvot poistuisivat liikenteestä. Tärkeimpiä kuljettajaa tukevia järjestelmiä ovat onnettomuustutkinnan perusteella esimerkiksi ajonvakautusjärjestelmä, jalankulkijan ja pyöräilijän tunnistava automaattinen hätäjarrutusjärjestelmä sekä älykäs nopeusavustin.

Strategian toteuttamiseksi tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä. Autotuoajat ja -teollisuus ja Autoalan keskusliitto ry ovat esittäneen vuosina 2015 ja 2018 toteutetun romutuspalkkiokampanjan uusimista. Mallissa romutuskuntoisen auton kierrättämisestä kuluttaja saisi 1500-2500 euron tuen uuden, turvallisemman auton hankintaan.

Kestävyystavoitteiden saavuttamisessa yksityisautoilun rooli on merkittävä, sillä laajassa osassa Suomea yksityisautoilu on keskeinen tapa turvata eri väestöryhmien liikkumismahdollisuus. Autokannan uusiutuminen edistää myös ympäristönäkökulmasta strategisten tavoitteiden saavuttamista – uudet autot ovat vanhoja autoja selvästi vähäpäästöisempiä.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

Autotuoajat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto esittävät, että valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan jatkossa päästökaupan huutokauppatulot. Soveltuvina käyttökohteina esitämme liikenneturvallisuutta parantavaa ja vähäpäästöisiin autoihin kannustavaa kierrätyspalkkiokampanjaa.

Eryteisesti raskaan liikenteen käyttövoimasiirtymän vaatimat uusien käyttövoimien lataus- ja jakeluverkostot olisi otettava vahvemmin toimenpiteisiin.

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

Liikennejärjestelmäsuunnitelman kiistaton ansio on pitkäjänteisen rahoitusraamin muodostaminen liikenneinfrastruktuurin kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Suunnitelmaluonnoksessa ei ole varsinaisesti jaettu rahoitusta eri väylämuotojen kesken. Tieliikenteen merkitys on niin tavara- kuin henkilöliikenteessä olennaisen tärkeä ja tiestön merkitys tulee huomioida rahoituksen kohdentamisessa.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

Pidämme tärkeänä, että päätöksiä tehtäessä käytettävissä on riittävät ja kattavat vaikutusarviointit. Liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusarvioinnissa tulee arvioida erityisesti vaikutuksia yrityksiin ja elinkeinoelämään, saavutettavuuteen sekä maan kilpailukyyn varmistamiseen. Toivomme yleisesti, että liikkumista koskevien päätösten visio on pitkäaikainen, jolloin kuluttajat ja yritykset uskaltavat investoida ajoneuvokalustoon nykyistä paremmin.

Keskeinen ympäristöön ja turvallisuuteen vaikuttava tekijä liikenteessä on ajoneuvokannan ikä. Viime vuoden aikana Suomen ajoneuvokannan keski-ikä vanheni historiallisen suuret 0,4 vuotta. Näemme tärkeänä, että arvioinnissa huomioitaisiin ajoneuvokannan vanhenemisen vaikutusta liikenneturvallisuuteen ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseen.

Muut huomiot?

-

Hietala Hanna
Autotuoja ja -teollisuus ry - Autoalan Keskusliitto ry